

Stockholm 2009-06-01

Saco Studentråd
Att Maria Noleryd

Remissvar: Stärkt stöd för studier – tryggt, enkelt och flexibelt (SOU 2009:28)

Psykologförbundet har fått möjlighet att lämna synpunkter över Studiesociala kommitténs rubricerade betänkande.

Psykologförbundet är positiv till utredningens förslag avseende förbättringar av de ekonomiska villkoren för studenterna. Däremot är förbundet tveksamt till om förändringarna kommer att leda till en ökad genomströmning inom högskola och universitet.

Psykologförbundet anser att det behövs ytterligare insatser för att förbättra studenthälsovården med hänsyn till den ökande psykiska ohälsan bland unga människor. Vidare bör kompetenskraven för den studentvårdande personalen ses över och det bör finnas en legitimerad psykolog vid varje lärosäte - som i linje med förslaget till den nya skollagen, där tillgång till psykolog skall finnas vid varje skola.

Villkoren för studenternas sociala trygghetssystem kan förbättras ytterligare.

Psykologförbundet lämnar nedan mer specifika synpunkter på förslagen i betänkandet.

Fribeloppet

Psykologförbundet välkomnar en höjning av fribeloppet, då det underlättar möjligheten till att kunna arbeta under sommaruppehållen. Ett större hänsynstagande till studenters vilja att skaffa sig relevant yrkeserfarenhet under studietiden gör dem mer rustade för det kommande arbetslivet. Det är mycket positivt att det bara är bidraget som påverkas och inte lånedelen om den studerandes inkomst överstiger fribeloppet.

Förbundet anser däremot att det vore bättre om beloppet var helårsbaserat och inte halvårsbaserat som det är nu. Om man t ex blir antagen till en utbildning på hösten så bör beloppet baserat på inkomsten från juli till juni och blir man antagen på våren så baseras det på inkomsten mellan januari till december.

Vi anser vidare att det är viktigt att även höja studiebidraget. Det är orimligt att man som heltidsstuderande skall behöva både arbeta och ta fullt lån för att nå upp till en skälig levnadsstandard. Men samtidigt som arbetandet inte skall bestraffas så bör man å andra sidan heller inte betala ut studiebidrag till de som inte behöver det.

Studenthälsan

Psykologförbundet tycker att kommitténs förslag om att studenthälsovården skall ingå i Högskoleverkets nationella kvalitetsgranskningar är mycket bra. Vi är också positiva till att den skall vara likvärdig och bestå av personal inom yrken med olika kompetens både vad gäller den fysiska och psykiska hälsan, samt att den skall finnas vid varje lärosäte.

Då den psykiska ohälsan ökar bland unga människor och då stressproblematiken är stor bland studenter bör de kunna erbjudas psykologisk behandling vid varje studenthälsovård. Förbundet vill betona vikten av att en psykolog behövs eftersom denne inom sitt kompetensområde kan ge professionell hjälp och behandla studenter med ångest, stress och depression.

Förbundet ser därför att det i de nya högskoledirektiven står att alla skall ha tillgång till en psykolog vid varje mottagning. Detta ligger i linje med det förslag till ny skollag där alla barn skall ha rätt till en psykolog.

Studiemedelsbeloppet

Psykologförbundet anser att studiemedelsbeloppet bör spegla det rådande samhällsklimatet i termer av rimliga kostnader. Vi anser att det är fel att en heltidsstuderande både skall behöva arbeta deltid och ta studielån för att behålla en rimlig livskvalité. Låga studiemedelsbelopp skrämmar många från att studera och samhället förlorar därför potentiellt värdefull kompetens. I ljuset av detta anser vi att förslaget är en klar förbättring men fortfarande inte tillräckligt, höjningen motsvarar inte den generella inflationen.

Vidare anser förbundet att det är önskvärt att ett och samma belopp betalas ut varje månad och inte som det är i dagsläget, att det är ett högre belopp i början av terminerna och lägre sista månaden.

Studieresultat

Med tanke på hur kurserna är utformade så anser förbundet att åtstramningen av kraven på studieresultat är onödig. Missar du exempelvis en tentamen på en kurs som är värd 15hp eller mer får du inget studiemedel kommande termin. Man menar att på detta sätt kommer studiegenomströmningen att öka, men frågan är om det inte blir tvärt om, dvs. att man tvingas ta uppehåll för att arbeta in en inkomst och sedan ta igen den missade kursen. Att ta igen en halv termin utöver sina fortsatta studier torde inte bädda för speciellt bra kvalitet på någon av delkurserna, men om man får sommaren på sig att hinna ikapp blir det rimligare. Detta får man, enligt det föreslagna avskaffandet, inte om man missar kursen på hösten. Något mer rimligt ter det sig om varje termin var uppdelad i fyra delkurser, dvs. att man inte missade alla poäng om man missade en tentamen, men så ser det inte ut på programmen idag och förbundet tar inte heller ställning för att det borde se ut så.

Studiemedelssystemet och genomströmningen

Psykologförbundet anser att förslaget är rimligt. Det är inte självklart att de som påbörjar de längre utbildningarna gör det som första val. Det finns mängder av universitetsstudier att välja mellan idag, vissa leder till arbete andra är mer generella och det kan vara svårt för framförallt unga studenter att ta hänsyn till detta och att välja rätt och veta exakt vad man vill med sin framtid. Därför är det viktigt att de som går en lång yrkesutbildning inte straffas för detta senare i utbildningsfasen. Möjlighet till studielån över längre tid skulle därför gynna dessa grupper.

Vidare anser förbundet att liksom den som inom fyra år tagit examen om minst 180hp skall få chansen att ta studiemedel i ytterligare två år, dvs. i sex år, så är det lika viktigt att den som avslutat en lång yrkesexamen på minst 300hp skall ges möjlighet att ta studiemedel i upp till sju år. I båda fallen har de bevisat sin målmedvetenhet med sina studier och bör ges möjlighet att bredda sin utbildning genom studiemedel den tiden.

Vi tycker också att det är bra att utbetalning av studiemedel skall förändras, så att det betalas i efterskott istället. Detta medför en bättre överensstämmelse med löneutbetalningar från arbeten och glappet mellan sista studiemedelsutbetalningen och den första lönen under ferietiden minskar. Däremot är det bra och viktigt att förskottsutbetalning är en möjlighet.

Nackdelen med förslaget är däremot att ett felval av utbildning kan bli olycklig vid byte till t ex en annan lång yrkesutbildning för den enskilde individen, då studiemedel den tid som behövs kanske inte kan beviljas.

Studiestödsadministrationen

CSN har under flera år förbättrat sin service och förbundet ser ingen anledning till att lägga över administrationen av studiemedel på andra aktörer. Vi ser däremot ett behov av en ökad möjlighet för studenter att överklaga beslut som fattats av CSN. Vidare anser vi att CSN kan göra ytterligare förbättringar för att anpassa den ekonomiska situationen i enskilda fall t ex där sjukdom eller andra speciella omständigheter föreligger.

Barntillägg, tillägglån och merkostnadslån

Psykologförbundet är positivt till att barntillägget föreslås kvarstå. Stora utgifter är något som alla kan förväntas råka ut för med jämna mellanrum. Detta bör alltså vara inräknat i studiemedlet från början. För de studenter som trots höjt studiemedel inte kan betala oväntade utgifter anser vi att det är bra med merkostnadslån.

Vidare förespråkar däremot förbundet hellre en utbetalning i form av en klumpsumma för det man behöver lånet till, istället för mer pengar varje månad. När man behöver extra pengar för exempelvis datainköp eller tandläkarkostnader, är det bättre att kunna betala allt vid ett tillfälle, än till avbetalning.

Bostadsbidrag

Psykologförbundet tycker att förslaget om bostadsbidrag som provas per kalenderhalvår istället för kalenderår är bra då det ger studenterna bättre förutsättning att planera sin ekonomi och mindre rädsla att bli återbetalningsskyldiga. Troligen ser vi då att fler vågar ansöka om bostadsbidrag men också att färre onödiga och felaktiga utbetalningar sker, som annars lätt kan bli följden då studenter flyttar runt oftare och har en mer oregelbunden inkomst än yrkesverksamma.

Att studiebidraget räknas upp med en faktor på 1,4 för att bidragets storlek skall motsvara en skattepliktig inkomst anser förbundet däremot inte som nödvändigt.

Ersättning vid sjukdom och föräldraskap

Likaväl som man har möjlighet att arbeta deltid, så anser förbundet att förslaget om att få studera på halvtid och vara sjukskriven halvtid och samtidigt få behålla sitt studiemedel på heltid är mycket bra och framförallt rättvist för den student som behöver detta som en förutsättning för att orka fortsätta sina studier även under svåra förhållanden och tuffa perioder i livet i övrigt.

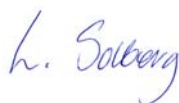
Vid sjukdom, föräldraledighet eller vid vård av sjukt barn/anhörig så anser förbundet att studielånet bör avskrivas tidigare än den 31:a vårdagen, t. ex att man redan efter åtta dagar slipper betala tillbaka studielånet.

Förbundet ställer sig bakom förslaget att studiemedlet bör vara sjukpenninggrundande.

Sveriges Psykologförbund

Maria Lindhe
Ordförande Studeranderådet

Linda Solberg
Studenthandläggare